

Заява Правозахисного порядку денного із вимогою припинити копіювати російський досвід щодо «закону про іноземних агентів»

Останнім часом від членів найбільших фракцій парламенту звучать заклики закріпити на законодавчому рівні поняття «іноземних агентів» з метою визнання такими громадських об'єднань і засобів масової інформації, які «прямо чи опосередковано діють в інтересах держави-агресора, якою є Російська Федерація». Президент України у своєму щорічному посланні до парламенту також закликав народних депутатів підтримати дану ініціативу.

Ініціатори цих законодавчих нововведень виправдовують їх необхідністю протидіяти незаконному втручанню Росії у внутрішню державну політику, яке очікувано активізується під час наступного виборчого року. Водночас у самій Росії прийняття аналогічного закону призвело до майже повного знищення незалежного громадянського суспільства та сприяло утвердженню авторитарного режиму.

Досвід закону про реєстрацію іноземних агентів (закон FARA), який був ухвалений у США для протидії нацистській пропаганді у 1938 році, просто неможливо застосувати в Україні, де досі існують системні проблеми із незалежністю правосуддя.

Правозахисні організації фіксують зростання кількості політично вмотивованих дій органів державної влади проти громадських організацій, які [викривають корупцію](#) або проводять [акції протесту](#) проти вищих посадовців. Тому не складно передбачити, що механізм визначення іноземних агентів, насамперед, буде застосований проти нелояльних до влади представників громадянського суспільства. Під ударом опиняться ті, хто викриває зловживання у державних органах, критикує неефективну роботу чиновників або публічно заявляє відмінну від владної точку зору. Реалізація ідеї законодавчого закріплення статусу «іноземних агентів» дозволить саме на такі організації навісити ярлики «агентів Кремля» та ворогів української державності та суверенітету.

Правозахисні організації звертають увагу Президента України та парламенту, що найкращим способом протидії незаконному втручанню Російської Федерації є підвищення професіоналізму та технічної спроможності державних органів, уповноважених боротися із зовнішніми загрозами. Важливо, щоб ці органи могли забезпечити проведення ефективних розслідувань будь-яких проявів такого втручання, виявити реальних замовників та виконавців злочинів проти основ національної безпеки, а також забезпечити невідворотність покарання. Саме над цим, а не над впровадженням російського досвіду щодо «закону про іноземних агентів», варто працювати владі України.

Платформа «Правозахисний порядок денний» – неформальна коаліція правозахисних організацій, що займаються вирішенням системних проблем законодавства та практики для захисту фундаментальних

прав людини. Учасниками Платформи виступають Українська Гельсінська спілка з прав людини, Харківська правозахисна група, Центр громадянських свобод, Amnesty International в Україні, Центр інформації про права людини, Центр досліджень правоохоронної діяльності, Проект «Без кордонів», Євромайдан SOS. Координацію роботи платформи здійснює Центр громадянських свобод. Контакти для зв'язку: human.rights.agenda.ua@gmail.com.

Перелік організацій, які приєдналися до відкритого звернення:

Центр громадянських свобод

Центр інформації про права людини

Луганський обласний правозахисний центр «Альтернатива»

Харківська правозахисна група

Фундація «Відкритий Діалог»

Українська Гельсінська спілка з прав людини

Український незалежний центр політичних досліджень

ГО «Вектор прав людини»

Харківська обласна фундація «Громадська Альтернатива»

Український інститут з прав людини

Проект «Без кордонів»

Українська правова консультативна група

Харківський інститут соціальних досліджень

Асоціація УМДПЛ

Благодійний фонд «Восток-SOS»

Східноукраїнський центр громадських ініціатив

Кримська правозахисна група